

GRŠKI PRINC ANDREJ JE BIL IZGNAN

Revolucionarni tribunal na Grškem poslal princa Andreja v "večno" izgnanstvo. — Intervencija prijateljev in sorodnikov ne bo nič pomagala. — Pri obravnavi je bilo navzočih le malo oseb. — Grški katoliki so prosili papeža za posredovanje.

London, Anglija, 2. decembra. — Princ Andrej je bil obsojen na večno izgnanstvo od vojnega sodišča v Atenah, soglasno z neko brzojavko, katero je dobil Reuterjev ured. Razvratnega bo degradiran kot častnik grške armade.

Atene, Grška, 2. decembra. — Princ Andrej, brat prejšnjega kralja Konstantina, je bil danes stavljen pred vojni sodišče revolucionarnega komiteja, obdolžen, da je prispeval k porazu grške armade v Mali Aziji s tem, da je omalovaževal povelja, katera mu je poslal generalni štab grške armade.

To je prvi slučaj, da je bil član kraljeve družine stavljen pred kako vojni sodišče. Le malo gledalcev je bilo navzočih v poslanski zbornici, ko se je pričela obravnavati njegova zadeva. To pa ni bila posledica pomanjkanja zanimanja, temveč kratkega obvestila, vsled katerega se je sodišče sestalo.

Vojnemu sodišču je predsedoval general Vlahopoulos. Kakorhitro so zasedli člani tribunala svoje seje, so privedli noter princa Andreja. Nosil je civilno obleko in spremljal ga je njegov zagovornik, Nikolaj Damaskinos. Bili so mu sedež pred predsednikom tribunala in poleg njega je sedel njegov zagovornik.

Polkovnika Kalojeris in Avram sta bila imenovana javnim obtožiteljem. Po običajnih formalnostih, vključno ugotovljenje identitnosti obtoženega, je prečital tajnih sodišča obtožbo in polkovnik Kalojeris je formalno obdolžil princa nepokorščine napram poveljem, danim na bojnem polju. Prva priča je bil general Papulos, prejšnji vrhovni poveljnik grške armade. Ta general je sam jetnik ter čaka na obravnavo, ki se bo kmalu vršila proti njemu.

Sodišče je sestavljeno iz desetih častnikov in obravnava je izključno vojaškega značaja, kajti vse priče, z izjemo enega grškega vojnega poročevalca, so vojaki. Princ Andrej je odgovoril na številna vprašanja, katera mu je postavil predsednik ter bil zelo ginen. Ni pa napravil močnega utisa. Skušal je opravičiti svoje akcije tekom vojne.

Pariz, Francija, 2. decembra. Vse močnejše mednarodne vrvice se je napelo, da se reši princa Andreja, brata Konstantina, usode, ki je zadela prejšnje grške ministre. Člani grškega plemstva, vključno princa Kristoforja in nje

NAJHUJŠI IRSKI PROBLEM — PIJAČA

General O'Duffy pravi, da ni bila dežela še nikdar tako pijana kot je danes. — Izjavil je nadalje, da je to sramota za Irsko.

Dublin, Irska, 1. decembra. — General O'Duffy, prejšnji načelnik štaba, je otvoril trajno vežbališče za civilno stražo, ko je dvignil trobojnico nad Collins-town Camp. V svojem nagovoru na vojaštvo je rekel general, da so bili prvi možje, katere se je izvežbalo, pridržani 160 postajam preko cele dežele in da imajo že tako dober rekord glede uspešnosti in uljudnosti pri opravljanju policijske službe, da mu pišejo ljudje od vseh strani pisma, v katerih se mu zahvaljujejo ter izjavljajo, da si je straža pridobila podporo vseh razredov vsled svojega dobrega obnašanja.

O'Duffy je rekel, da je eden najtežjih problemov Irske ter dostavil:

— Irska ni bila nikdar bolj pijana kot je danes. To je naravnost sramota. Gostilne v Dublinu in po drugih mestih imajo svoja vrata odprta po celih štiri in dvajset ur na dan in ljudje, katerim je težko priti v mesta, izdelujejo svojo lastno pijačo. Veseli me čuti, da daje civilna straža dober vzgled tudi v tem oziru. V nekaterih okrajih ni niti en član civilne straže stopil v gostilno v namenu, da pije, odkar je pričela izvrševati svoje dolžnosti pred tremi meseci.

Ulsterska poljedelska organizacija, slična irski poljedelski organizaciji, je bila ustanovljena v Belfastu pod predsedništvom Harolda Barbourja. Vsled razdelitve dežele ni mogla niti severna, niti južna vlada dati prispevkov irski poljedelski organizaciji, a ker je poslovanje te organizacije bistvenega pomena, je bilo sklenjeno ustvariti posebno organizacijo v Ulstru.

Namen te organizacije je ustanoviti kooperativne mlekarne in sirarne in druge farmerske industrije ter nuditi s tem malim kmetom ugodnosti strojev, katere si morejo omisliti le veliki farmerji. Sir Plunkett, ustanovitelj in predsednik prvotne organizacije, je poslal ulsterski organizaciji petdeset funtov.

Eden zadnjih preživelih dublinskega oddelka papeških Zuvav iz leta 1859, Thomas MacKey, je umrl na svojem domu. MacKey je bil eden iz skupnega števila dveh tisoč Ircev, ki so kljub vladni prepovedi rekrutiranja pihiteli pod zastave papeža Pija IX., da ohranijo posvetno moč papeštva v boju proti Garibaldi, ki se je zavzemal za združeno Italijo.

Po porazu papeških sil se je vrnil MacKey na Irsko ter postal dobrostoječ kontraktor.

IZJALOVLEN NAČRT IRSKIH USTAVEV.

London, Anglija, 29. novembra. Razkrili so neko republikansko zaroto, kere namen je bil zajeti člani irskega parlamenta in prav posebno člani kabineta. Odrejeno je bilo vse potrebno, da se zavaruje osebno varnost članov parlamenta in kabineta.

Veliko število mož, posebno iz juga, je prišlo v zadnjih par dneh v Dublin, da izvedejo zajetje, a vladi se je dosedaj posrečilo preprečiti njih nakane.

"MIROVNA" KONFERENCA V LAUSANNE.

Na sliki vidite može, ki imajo največjo besedo na konferenci v Lausanne. Z leve na desno so: Lord Curzon, zastopnik Anglije; Benito Mussolini, zastopnik Italije in francoski ministrski predsednik Poincaré.

NEMŠKA KAMPANJA PROTI PROHIBICIJI.

Berlin, Nemčija, 2. decembra. Več kot pet tisoč nasprotnikov prohibicije je sprejelo danes resolucije proti zakonodaji, katero baje pripravljata zvezno ekonomsko ministrstvo in koje namen je baje omejiti zavzivanje opojnih pijač. To zborovanje je bil prvi organizirani javni poskus, da se prične z bojem proti suhaškemu gibanju v Nemčiji in jutri se bo vršila v Schoenbergu prva anti-prohibicijska parada.

Reolucija izjavlja: — Soglasno z oficijelnimi statistikami znaša sedanje zavzivanje opojnih pijač le majhen del tega, kar je popil nemški narod vsako leto pred vojno. Abstinenci gibanje skuša ne le nasprotovati zlorabi opojnih pijač, temveč tudi uglasiti pot, da se napravi Nemčijo popolnoma suho, po ameriškem uzoru.

Soglasno z običajnim svetovalcem Neumannom, ki je predsedoval zborovanju, bi pomenjala suha Nemčija izgubo dela za več kot dva miliona ljudi, izgubo šestdeset tisoč milijonov mark davka ter izgubo vrednosti vseh vinogradnikov v gričevju, kjer ni mogoče pridelovati ničesar drugega.

Nadaljni govornik, ki je zastopal pivovarstvo, je opozoril na razmere v Ameriki, kjer je le vprašanje denarja in obsega denarnice, če hoče človek dobiti pijačo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Knjiga za dolgo zimsko večere.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1923

192 strani povesi, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York

NESPORAZUM NA KONFERENCI V ŠVICI

Rusko-turški blok je izločil kapitulacije kot predmet posvetovanj na konferenci. — Ustraja pri tem, da se razveljavi star dogovor, kljub protestu zaveznikov. — Japonska delegacija je odločno na strani zaveznikov. — Turško vprašanje.

Lausanne, Švica, 2. decembra. — Le malo upanja je še ostalo, da bi mogla konferenca, ki se vrši tukaj, uravnati položaj na Bliznjem iztoku. Nadalnja ovira se je pokazala danes, ko se je prvič razpravljalo ob takozvanih kapitulacijah in ko so se Turki ojačili bolj kot kedaj poprej vsled svojega stika z Jurijem Čičerinom, sovjetskim ministrom za zunanje zadeve. Rusi so namreč objavili, da ne bodo trpeli kapitulacij niti po imenu niti v kaki drugi obliki.

Kot ponavadi po taki izjavi, je bila izročena cela zadeva podkomisiji. Amerikanci so podali kratko ugotovilo, s katerim so se očitno postavili na stališče zaveznikov glede tega vprašanja, ki se tiče zavarovanja inozemcev v Turčiji in njih postavnih pravic.

Izjava ameriškega poslanika Childa pa ne pomenja, da naj bi se na tej konferenci sklenilo pogodbe, ki bi zopet uveljavile pravice. Če bi naprimer angorska zbornica sprejela primerne regulacije kot del svojih lastnih postav, ki bi dajale Amerikancem v Turčiji varnost, katero so uživali dosedaj, bi bile Združene države zadovoljne, tudi če bi ne bile to zadavne regulacije vsebovane v pogodbah, sklenjenih v Lausanni. Tako je rekel poslanik Child poročevalcu newyorškega "Herald".

Zavezniki na drugi strani pa hočejo, da se zopet uveljavi pot pogodbe te predprave, ki so bila razveljavljena leta 1914. Zdr. države, je povedal danes poslanik Child članom konferencie, — so proti vsakemu razveljavljanju takih pravic ter soglasajo z drugimi narodi, da je treba te pravice zopet uveljaviti v tej ali oni obliki. To pa je bilo tudi vse, kar je hotela privoliti ameriška delegacija.

Japonska delegacija se je brez-pogojno pridružila zaveznikom. Stališče, katero so zavzeli turški delegati, se glasi, da so prišli semkaj z namenom, da uveljavijo svoj status kot suveren narod in da ne more vsled tega Turčija trpeti nikakih takih predprav kot bi jih tudi ne trpel noben evropski narod. Ismid paša je pojasnil danes, da bodo Turki izpremenili celi status glede Turčije kot je obstajal v preteklosti z ozirom na odnose z drugimi narodi.

Zavezniki so odgovorili na to, da so kapitulacije prvotno Turki sami uveljavili, da napote inozemce, da žive v Turčiji v ekonomski blagor dežele in da mora vsled tega kot predpogoj za uveljavljanje mira Turčije zopet uveljaviti pravosodne kapitulacije, katere so Turki razveljavili brez privoljenja prizadetih narodov.

S ponedeljkom bo pričela konferenca razpravljati o Dardanelah ter vprašanju ožin. Vsa znamenja kažejo, da bo povzročilo to vprašanje nadaljno mrtvilo. Turki, ki so v neprestanem stiku s sovjetskimi odposlanci, so se popolnoma izpreobrili k sovjetskemu naziranjju ter opustili sedaj svoj prejšnji načrt, da se od časa do časa dovoli po eni bojni ladji prehod skozi Dardanele. Oba naroda se sedaj zavzemata za popolno izključenje bojnih ladij za popolno suverenost Turčije obenem s pravico, da ojači slednja ožine. — Rusija ne bo priznala nobene druge rešitve, — je izjavil danes Čičerin.

Francija in Anglija, podpirani od Združenih držav, se bosta zavzemala za prostost Dardanel.

PROTI-REVOLUCIJA V ZAPADNI GRŠKI.

Rim, Italija, 2. decembra. — Grška proti-revolucija je izbruhnila v Patrasu in Missolungi ob patraškem zalivu v zapadni Grški ter na otoku Krfu, ker je bila baje razobešana angleška zastava, v znamenje protesta proti eksekucijam prejšnjih grških ministrov. Tako se glasi v nekem sporočilu, ki je prišlo danes iz Aten.

TA MOLITEV BO RES DOSTI POMAGALA.

Cape May, N. J., 1. decembra. Tekom službe božje na Zahvalni dan v prvi presbiterijski cerkvi je vpletel pastor v svojo molitev

NORKIN POVEDAL, KAKO JE BECKER MORIL

Prijatelj morilca pravi, da je gledal, ko je Becker vrgel truplo svoje žene v jamo. Oba sta si medsebojno obljubila večno molčecnost.

New York, 2. decembra. — Včeraj je povedal Rumben Norkin v svoji zapriseženi izjavi, na kak način je Abraham Becker umoril svojo ženo Jennie, namreč s tem, da jo je udaril parkrat po glavi z železno palico, nakar jo je zakopal še živo v zgodnjih jutranjih urah dne 7. aprila tekočega leta. Truplo umorjene žene so izkopali preteklo sredo iz neke jame na dvorišču avtomobilske reparaturne delavnice Norkina na 140. cesti in Southern Boulevard.

V priznanju Norkina, katero je objavil okrajni pravdnik Glennon iz Bronx, se glasi, da je nastopil Norkin kot straža, dočim je Becker od zadaj napadel mater svojih štirih otrok, jo nato povlekel na razdaljo tridesetih čevljev ter jo vrgel, še živo in stokačo v jamo, nakar je prišel metati nanjo kamenje in prst.

Po opravičenem groznem delu sta se oba ustavila pred grobom, se prišla za roki ter slovesno zaobljubil, da ne bosta nikdar izdala drug drugega.

Jaz nisem dobil za to nikdar nobenega denarja, kot pravijo, — je izjavil Norkin soglasno z okrajnim pravdnikom Glennonom. — To sem storil le radi svojega prijateljstva z Beckerjem.

Okrajni pravdnik je nadalje izjavil, da sta Walter McDonald, nočni strežaj v nekem lunčnem vozu par blokov od pozorišča umora ter Harry Terley, neki gost, potrdila priznanje Norkina s svojimi izjavami.

Norkin je rekel, da se je setal Becker z njim v dotičnem vozu krog poldveh zjutraj, nakar ga je odpeljal na 139. cesto in Southern Boulevard, kjer ju je pričakovala Mrs. Becker. Vzela sta Mrs. Becker s seboj in na naslednji cesti je zavil Norkin na dvorišče svoje delavnice pod pretezo, da se mu je stroj pokvaril.

Becker je izstopil ter dvignil pokrov motorja, kot da si hoče ogledati carburator. Nato je rekel svoji ženi, naj si ga tudi ona ogleda. Nič hudega slutnje je Mrs. Becker to tudi storila ter se sklonila nad motor. V istem trenutku pa jo je Becker od zadaj udaril po glavi z osemnajst inčev dolgo železno palico.

Avtopsija trupla je pokazala, da ji je udarec prebil črepijo. Ni pa ubil na mestu, soglasno z izjavo Norkina, ki pravi, da je šel njene vzdihne in njeno hropenje, ko jo je prijel Becker za vrat ter jo odvel od jame pri sebi iz izvitega železa, ki ločuje dvorišče od delavnice. Medtem ko je Becker zakopal svojo ženo, je stal Norkin na cesti ter pazil, da se ni nikdo približal.

Norkin je izjavil nadalje, da je koval Becker par tednov načrte, kako bi se iznebil svoje žene in da sta pogosto razpravljala o tem, katera metoda bi bila boljša, potem zastrupljenja, zadavljenja ali utopljenja. Norkin se je zdelo, da je utopljenje bedasto, ker pridejo trupla vedno na površje. Becker pa je rekel, da je toliko pameten, da bi obtežil truplo z veliko skalo.

tudi prošnjo za dež ter bolj izdatno kurivo. Že več tednov ni deževalo v dolgem delu Cape May in položaj glede premoga je tak, da se je zdelo pastorju primerno moliti za boljše dobavo premoga. Požari v gozdih so uničili dosti lesa za kurivo. Cena lesa znaša v številnih slučajih celih šestnajst dolarjev za kladro,

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:			
Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.			
300 kron	\$ 1.30	1,000 kron	\$ 3.90
400 kron	\$ 1.70	5,000 kron	\$ 19.00
500 kron	\$ 2.10	10,000 kron	\$ 37.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.			
50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$ 26.00
100 lir	\$ 5.60	1000 lir	\$ 51.00
300 lir	\$ 15.90		

Za poliljajve, ki presegajo mesec dvajsetstotno kron ali pa dvajseto lir dovoljujejo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in litram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni okega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje pe Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876**GRŠKI EXODUS**

Otroci Izraela so z veseljem sledili Mozesu, ko jih je povedel iz Egipta. Bežali so z njim iz dežele, o kateri so domnevali, da jih drži v suženjskih sponah. Hrepeneli so ne le po verski prostosti, temveč tudi po narodni neodvisnosti.

To je bil pravi izhod ali exodus, kajti Izraelci so zapustili državo, v kateri so predstavljali kolonijo tujcev. Grki, ki zapošljajo Malo Azijo, istočno Tracijo ter Carigrad, pa ne zapuščajajo teh krajev z veseljem v srečo. Obnavljajo se, kajti poganjajo jih iz dežele, ki je bila last njih pradedov od pamitveka. Iz Jonije ter pokrajin krog Darfanel in ožin ne odhajajo v namenu, da se naptje v novo objubljen deželo. V tem, — neglede na materijalno bedo izseljenja, — tiči tragedija izгона, katero so započeli Turki in katero je sedaj odobrila konferenca v Lausanne.

Zgodovina pozna več verskih političnih izgonov, sličnih onemu, ki ga je uprizorila sedaj oživljena Turčija. Francija je izgnala svoje Hugenote. Angleški lojalisti so zapustili Združene države v velikem številu, ko je stvar revolucije zmaga. Habsburžani so iztrebljali protestantske občine v Avstriji. Španska je deportirala Mavre in Žide. Turki so stoletja in stoletja zatirali podrejena jim krščanska plemena, a še nikdar dosedaj se niso lotili naloge, da se jih iznebe v tako velikanskem obsegu.

Izgon Grkov znači vsled tega velik preobrat v turški politiki. To je eden onih nepričakovanih sádov svetovne vojne. Proti splošnemu mnenju je gotova stvar, da je bila turška država v svojih najboljših dneh strpna v verskem oziru. Kristijani in Židje so smeli obdržati svojo lastno vero. Grški in armenski potirari so izvajali pravosodje nad svojimi verskimi pristaši. Židje so smeli sami uravnavati svoje potranje spore. Solun je postal pribežališče Židov, izgnanih od bigotnih španskih kraljev.

Turki so potrebovali Grke, Armence in Žide, da so vodili trgovino mesto njih. Tako iz ekonomskih kot verskih razlogov so jih trpeli v svoji sredi. Ta stari red pa je bil omajan vsled mladoturške revolucije ter svetovne vojne. Mladoturki so bili agresivni nacionalisti ter so vražni neturški elementom v državi. Leta 1914 so pričeli brezobzirno iztrebljati Armence, ker so slednji povsem naravno upali, da bodo zmagali zavezniki. Ko so Turki navalili na Malo Azijo ter pridobili tamošnji grški element za svoj stvar, se je unel krvavi spor, ki je popolnoma onemogočil povratek starega reda.

Ko pa so bile grške čete izgnane, so poiskali vsi domaći Grki, ki so mogli bežati, zavetja na Jonskih otokih. Istočno Tracijo in Carigrad sta doživela slično izseljevanje. Sedaj pa so dobili preostali ukaz, naj se izgube. Politični in vojaški razlogi so za enkrat preglasili ekonomske potrebe Turkov. Slednji so mnenja, da je boljše, če se ne iznebe za vedno svojih neturških podanikov.

Ta deportacija je obžalovanja vredna stvar, kajti povzročila bo neizmerne izgube in težave. Koncem konca pa bo mogoče veindar koristna. Prispevala bo k pomirjenju Bližnjega iztoka.

IV. mednarodna konferenca dela.

Po zborovanju skupščine Društva narodov ima v Ženevi svoje seje Četrta mednarodna konferenca dela, na kateri je od 56 članov Mednarodnega urada za delo zastopanih samo 35 držav!

Dnevni red te konference se stoji v glavnem iz dveh vprašanj, ki se inata na njej rešiti: izprememba statuta Mednarodnega urada dela v zvezi z volitvijo novih članov upravnega sveta in vprašanje o statistiki delavske emigracije in imigracije. Razen tega se bodo delegati konference pečali z generalnim poročilom ravnatelja upravnega sveta o delu v preteklem letu.

Ob otvoritvi konference je predsednik upravnega sveta naglasil nekoliko značilnih uspehov, ki jih je Mednarodni urad za delo do-

segel tekom minolega leta med temi posebno o vprašanju poljskih delavcev.

O tem vprašanju se je bila lani na tretji konferenci M. U. D. vsled francoske opozicije razvila živahna debata, da to vprašanje je tvorilo središče vseh razprav. — Slo je za kompetenco M. U. D. v svareh, tičočih se poljskih delavcev. Sprito francoske opozicije se vprašanje na konferenci sami ni dalo rešiti ter se je preko sveta Društva narodov odkazalo v končnoveljavno rešitev Mednarodnemu sodišču v Haagu. Mednarodno sodišče je odločilo, da je Medn. urad za delo kompetenten, da se briga za izboljšanje socialnih razmer poljskih delavcev ravno tako, kakor se od svojega po-

stanka briga za delavstvo v industriji in trgovini.

Za predsednika četrte konference je bil izvoljen lord Burnham. Povodom volitve treh podpredsednikov so pa nastale ovire, ki se sedaj niso odstranjene, tako da to vprašanje še sedaj ni rešeno. Izmed treh skupin, ki imajo pravico voliti vsaka svojega podpredsednika, sta delodajalska in delavska skupina volili kandidata, ki sta oba iz Francije. Po pravilih je pa izključeno, da bi smela ena in ista država zavzeti dve podpredsedniški mesti; zato bi morala ena ali druga skupina kandidata izpremeniti. Tega pa do danes ni hotela storiti nobena obeh skupin in tako je ostalo podpredsedniško vprašanje do danes nerešeno! Ta incident žarko osvetljuje, kako malo resnično obre volje za resno delo je na konferenci.

Za proučevanje raznih vprašanj in morebitnih predlogov so se ustanovile tri komisije: za predloge, za izseljenstvo, revizijo statuta MUD in končne komisija za revizijo konvencij. V vseh teh komisijah je naša delegacija, ki je sedaj prvič polnoštevilna, odlično zastopana. V komisiji za izseljenstvo je g. dr. Čuvaj, za predloge g. Vasa Jovanović, za revizijo statuta pa g. Krekič.

V tem, ko bodo komisije proučevale posamezna vprašanja, bo

plenum razpravljajal o generalnem poročilu ravnatelja MUD. To poročilo, ki je samo ob sebi vrlo zanimivo in veliko delo s pogledom na izvrševanje sklepov in konvencij, ki so bili sprejeti na prvih treh konferencah v Washingtonu, Genovi in Ženevi, ni ravno razveseljivo. Saj največje industrijske dežele z Anglijo na čelu še do danes niso ratificirale konvencij, ki so se bile v Washingtonu l. 1919. (o osebnem delavniku) soglasno sklenile! Sam ravnatelj MUD Albert Tomas zaključuje svoje 295 strani obsegaajoče poročilo z naslednjo trpkio rezignacijo:

"Toda kaj pomaga, ako se sestavi zgolj soliden stroj z dobro preračunanim mehanizmom, ako mora ta stroj zastoj delati, če z njegovim delom ne pojde vstrice napredno gibanje drugih naci in ako ta stroj ne bo istočasno rezultanta tega gibanja in njegov regulator. Nič ne bo koristilo ustvarjanje dragocene mednarodne ustanove, nič vse svedane konference, ako bodo ostajale resolucije, sprejete na teh istih konferencah brez vsake avtoritete!"

Iz teh besed se lahko spozna, kako malo resno se je mislilo pri ustanavljanju te drage mednarodne institucije na resnično izboljšanje socialnih razmer delavskega razreda. Saj ostajajo resolucije lastnih konferencah samo — mrtve črke na papirju!

Iz Slovenije.**Smrtna kosa.**

Umrli je v Ljubljani Fran Vondar, bivši hotelski sluga.

V ljubljanski deželni bolnici je po težki bolezni umrl v 25. letu svoje starosti Adolf Vojska, državni puškarski mojster v Nišu.

Poskušen samomor.

Zaradi nesrečnih družinskih razmer si je v Spodnji Šiški v barakah stanujoči Jurij Mohar, delovodja pri stavbeniku Matku Curku, prerznil na prsih žilo odvodnice. Prepeljan je bil sicer takoj v bolnico, a je toliko izkrvavel, da je malo upanja na okrevanje.

Nesrečen padeč.

Marija Jenko iz Tomačevega je pri nakladanju strelja padla na tla na veje tako nesrečno, da se ji je ena zadrla glavoč v trebuh. Prepeljali so jo takoj ranjeno v ljubljansko bolnišnico.

Poškodovan na obeh očesih.

Leopold Hrušvar, ključavničar v ljubljanski bolnici, je preiskoval pločevinasto kroglo, ki je iz puščala plin. Da dožene luknjico, je napolnil kroglo s plinom in prižgal vžgalico. Krogla je eksplodirala in so drobci poškodovali Hrušvarja na obeh očesih.

S sabljo nad sovražnike.

Aleš Kone iz Trčiča je že dolgo iskal priložnosti, da bi mogel steti svojo jezo nad Rudolфом in Francoskim Skrajncem iz Seničkega. Končno se mu je nudila prilika. Kone je spremljal neki vojak. Ko je srečal brata Skrajnce, se je takoj vnel stari prepri. Kone si je v prepri izposodil od vojaka sabljo in začel udrihati z njo po Skrajncem. Rudolf je dobil težak udarec po glavi, Franc pa po životu. Oba sta bila prepeljana v bolnico.

Surov kopaljski sluga.

V mestni ljudski kopeli v Ljubljani je nastavljen kot sluga in blagajnik star mož, ki zaradi svojega nevljudnega ravnanja s kopalnicami gosti vedno izjiva konflikte. Te dni je naletel slučajno na odpor, pa tudi dotičnemu gostu se ni dobro godilo. Pozivajo mestni magistral, da napravi red.

Mestna plinarja v Celju.

Dne 26. oktobra se je nova pravna mestna plinarja tudi ofieci- on izročila javnosti. Ker so več tedenske preizkušnje po inženjerju tovarne, ki je instalirala novi motor, doznale, da je obratovanje sedaj popolnoma v redu, je povabilo županstvo mestne občine člane gospodarskega odseka in odseka za mestna podjetja v mestno plinarico, da si ogledajo celo napravo. Dvojni sistem profesorja Strahpeja intenzivneje izkrišča delovne moči in premore ter s tem prihrani mnogo nepotrebnih izdatkov. Kakor v Mariboru, je speti tudi v Celju, da bo obrato-

vanje eksaktno in da bo plinarica v stanu zadovoljiti vsestranske potrebe po plinu, ker se ga bo proizvajalo iz domačega premoga mnogo več, a bo tekem časa skoraj za polovico cenejši, ako se bo našlo dovolj odjemalcev. Eventualni nedostaki, ki se mogoče za enkrat pojavijo, ker je celo plinovno omrežje prilagojeno staremu sistemu, je treba javiti vodstvu plinarne, ki jih bo odstranilo.

Sladkanje letošnjega mošta.

Zaradi slabega vremena je letošnji mošt šibkejši. Zato je dovolila pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo, vinskim proizvajalcem presto in splošno sladkanje letošnjih vinskih moštov v celi Sloveniji, in sicer z 2 do 4 odst. (2 do 4 kg na 100 litrov mošta) sladkorja kristalnega ali v kockah. Sladkajo naj se le mošti navadnih vrst, ki imajo izpod 17 odstotkov sladkorja. Sladkor mora biti čist brez primesi. Rjavi (ameriški) sladkor se ne sme rabiti. Sladkor se lahko doda še kipečemu moštu.

Ogromen izvoz lesa iz Slovenije.

Po obvestilu trgovskega ministrstva se je letos do konca septembra izvozilo iz države do 500 tisoč vagonov stavbenega lesa in za kurjavo. Od tega odpade samo na Slovenijo okoli 300.000 vagonov.

Velikodušen dar.

O priliki proslave češkoslovaške narodnega praznika (28. oktobra štiritelčnica) je daroval češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani dr. Otokar Benč Jugoslovanski Matiji znesek 10.000 K.

Nikdar ni prav.

"Jutro" piše: Ko je naša valuta padla, se je vse vznemirjalo in nekateri listi so v zlobni škodljivosti padeč naznanjali kar z debelimi črkami. Sedaj, ko se je naša valuta znatno popravila, pa ravno isti ljudje zopet nergajo. Iz Maribora nam celo poročajo, da se je vrnil tamkaj pred nekaj dnevi sestanek nekaterih denarnih mojstev, na katerem se je silno udihalo radi dviganja naše valute. Refren je bil seveda: naša izguba. Koliko pa so ti mojstei zaslужili pri boljši konjunkturi, tega seveda nečjejo slišati.

Zanimiva proslava.

Vojno ministrstvo je dovolilo mariborskemu pešpolku št. 45, da lahko obhaja svojo letno pukovsko slavo na dan 23. novembra. Tega dne so namreč vojaki 45. pešpolka pod poveljstvom generala Maistra čez noč razorožili nemške zelene posadke v Mariboru. Proslava se je vršila letos posebno aajnajo. Mesto je bilo razsvetljeno in v državnih zastavah, po maši je bila vojaška parada, v Götzovi dvorani koncert in predavanje.

Peter Zgaga

Največji ameriški dnevnik je objavil na prvi strani sliko nemškega mornarja, ki je oddal usodopolni strel na Luzitanijo.

Pri tisti priliki je izgubilo parsto Amerikancev življenje. In potop Luzitanije je bil vada, ki je izvabila Amerikance v vojno.

Pod sliko je zapisano, da je dotičnik dospel v Združene države.

Izkreal se je brez vsakih formalnosti. Če je bil pameten, je vzel takoj svoj prvi papir in če bo pameten, bo lahko po petih letih dober ameriški državljan.

To je zdrava in pametna politika.

Zakaj kaznovati izvrševalce ideje? Idejo naj ubijejo. Misel na vojno naj ubijejo, pa ne bo nikogar, ki bi vojno pridigoval in vodil.

Če bi Grki ne hoteli vojne, bi sedaj ne bilo treba streljati grških ministrov.

Iz Texasa poročajo, da so ujetli tam divjo mačko ter jo poslali v zverinjak.

Uprava zverinjaka je mačko krstila z imenom Clemenceau.

Kajti Clemenceau je sedaj v Ameriki ter bo v kratkem tudi Texas obiskal.

Kot je iz vsega tega razvidno, so v Texasu jako šaljivi ljudje.

Clemenceau se prispodablja Abrahamu Lincolnu.

Morda ima možak izvanredno bujno domišljijo?

Morda se mu možgani mehčajo?

Prijatelj, morda poznate ženo, kateri je pred dvema ali tremi leti umrl mož.

In mogoče si opazil, da izza njegove smrti še ni odločila črne obleke?

Ali misliš, da zato, ker žaluje za svojim možem?

Ne, ne, motiš se. Črno obleko nosi vsled tega, ker ji izborna pristojba.

Onemu, ki je samemu sebi na poti, naj pomaga najbolj široka in najlepša cesta.

Tako je pa v Jugoslaviji.

Frakar gre h krojaču in mu oblastno naroči: Obleka mora biti do sobote narejena. Do sobote, vam rečem. Za račun se pa tako ne mudi.

Nič ni lažjega kot pritoževati se nad težkimi časi.

In nič ni težjega kot težke čase lahko prenašati.

Celih deset let smo neumorno in natančno proučevali vprašanje tarifa in povsem naravna posledica vsega tega je, da ne vemo ničesar o njem.

Levska sežija se je pričela.

Amaterski lovci, ki ne znajo razločiti krave od zajca in ki streljajo na vse, kar se premika, od kobilice do leva, so že ustrelili pet lovskih gonjačev.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katoli. Jednosta

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 833 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 845 E. Ohio Street, N. B., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 205 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrujevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 750 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zdev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spisevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor se pripravi član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Jubilej mesta Splita.**

Tekočega meseca (decembra) poteče 40 let, odkar je uprava občine Splita v Dalmaciji prešla v slovenske roke. Ta pomembni jubilej se bo svečano praznoval.

Jugoslov. torpedovke v Splitu.

Splitško časopisje poroča, da so pripule v tamošnjo luko 2 jugoslov. torpedovke: a v kratkem jih dosepe še nekaj. V Splitu ostanejo par dni, nato pa odplujejo na nadaljnje križarenje po Jadranu.

Kongres jugoslov. invalidov.

V Beogradu se je vršil kongres invalidov iz cele države. Kongresu je predsedoval predsednik udruženja vojnih invalidov Dragoljub Ilić, polkovnik-invalid. Predsednik je v glavnini besedami pozdravil vse svoje nekdanje bojevnike, s katerimi se je bojeval rano ob rani, kakor so sedila poročila upravnega in nadzornega odbora ter poročila anketne komisije, ki je bila konstituirana v ta namen, da preišče zlorabe predsednika udruženja Milodraga Stefanovića. Iz poročila te anketne komisije, ki je bila sestavljena od članov glavne kontrole, zastopnikov ministrstva za socialno politiko in ministrstva pravde, je razvidno, da je udruženje vsled brezvestnega delovanja predsednika utrpelo pol milijona dinarjev škoda. To je vse zborovalec tako razburilo, da so mnogi hoteli Stefanovića dejansko napasti. Predsednik Ilić je komaj pomiril zborovalec in izjavil, da spada zadeva pred sodišče. Ko so se zborovalci pomirili, so razni delegati podali poročila svojih oblastnih organizacij. Invalidi iz Medjumurja in Maccedonije, Slovenije in Dalmacije ter vseh ostalih pokrajin so enodušno izrazili željo, da stvorijo edinstveno fronto v obrambi svojih najsvetejših pravic, pravice do življenja. Na zborovanju so invalidi zavzeli stro stališče proti vladni, češ, da ni storila vsega v polni meri, kar bi mogla, da podpre invalide in jim pomore v njihovi bedi. Določeni so bili tudi posebni delegati, kateri bodo počakali v Beogradu, da skupščina definitivno sprejme invalidski zakon.

Izmenjava profesorjev.

Češkoslovaška vlada je predložila, da se zaključi med Jugoslavijo in Češkoslovaško sporazum, po katerem bi vsako leto predaval po eden češki profesor javno pravo na beograjski univerzi, po eden jugoslovanski profesor pa isti predmet na praški univerzi. Kot prvi češki predavatelj na beograjski univerzi je s strani praškega vseučilišča določen profesor dr. Zmave, ki je tudi sekretar Matarske Akademije. Profesor dr. Zmave je Slovenec.

Proti podaljšanju odvetniške pravljane dobe.

Ministrstvo pravde je izdelalo zakonski načrt, ki med drugim določa, da more postati odvetnik oni pravnik, ki ima ali 7 let sodniške ali 10 let državnopravne ali pa 10 let odvetniške pripravljalne službe. Proti tej določbi se je pojavil velik odpor ne samo v krogih advokatskih kandidatov, temveč tudi pri odvetniških zbornicah ter v sodnijskih krogih. V Zagrebu se je vršila protestna skupščina juristov drjakov, odvetniških kandidatov, odvetnikov in sodnikov, ki je soglasno zavrgla določbo tega projekta. V Ljubljani so zborovali odvetniški kandidati, ki so sklenili oster protest proti socialno krivičnemu zvišanju pripravilnih let. V debati se je posebno poudarjalo, da so današnji odvetniški kandidati večinoma starejši ljudje, ki so vsled vojne izgubili po več let prakse, ki jih jim nikdo ne šteje. Pravilno bi bilo znižanje pripravniške dobe, pa ne zvišanje. Tudi odvetniška zbornica se baje pridruži protestnemu gibanju proti projektu ministra Markovića.

Pokret Rusov za povratek v domovino.

Iz mnogih pokrajinskih mest se poroča, da je med ruskimi begunci, ki bivajo v Jugoslaviji, nastal pokret za povratek v domovino, med njimi prevladuje naziranje, da bi več mogli koristiti domovini sedaj, nego potem, ko se razmere že konsolidirajo. Kakšen rezultat bo imel ta pokret, bo pokazala bližnja bodočnost.

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

Vljudno ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste gledali njih sigurnosti lahko mirno spali.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York

Glavno zastopstvo:
JADRANSKE BANKE

Ramoncito se ženi.

Piše Fr. Oklešen.

(Konec.)

Potem ko sva izpila je nadaljeval svojo povest, z napol zaprtimi očmi:

"Zagledal sem se v Lukrecijo. Jaha! sem ž njo po poljih; imela je močne roke in kot amazona je bila čudovita. Zares, začelo me je resno zanimati to dekle."

"Prestal sem neizmerne muke na konju, in konj je bil tudi pomilovanja vreden. Toraj ni bilo čudno, da se je žival mene utrudila nekega jutra in me kar meni nič tebi nič otresla na trdo stezo. Kakor veš, nikdar nisem bil dober jahač. Lukrecija se je smejala na ves glas; kazala je svoje bele, slono-koščene zobe ki so se mi zdeli tako močni da bi me lahko na kosce raztrgali; zobje mlade levinje, ki sem jih občudoval kot v sanjah, ne da bi se mogel dvigniti iz moje trde postelje."

Toda hipoma se je nehala smejati in me je vprašala vsa prestrašena: "Za Boga, kaj pa je, Ramon? Ali ste se poskočevali?"

"Nikamor ne; poljub matere zemlje, drugega nič!" sem ji odgovoril. Poskušal sem smejati se, toda v hrbtu me je tako bolelo da bi bil rajši jokati.

"Ajde mi! Vi ste ranjeni, ubože moj. Povejte mi, kje vas boli?"

"Saj ni prav nič; takoj bom po koncu."

Približala se mi je in pokleknila poleg mene.

"Moj Bog, glavo imate krvavo!"

"Za vraga, nisem vedel, da sem se bil udaril na glavo. Lukrecija je takoj ustala, pomohla svoj robee z vodo iz torbe na sedlu in mi je začela glavo izmivati."

"Že ni več krvi", je rekla čez nekaj časa. Moja glava je še vedno počivala na njenih kolenih. — Pozabil sem vse bolečine; počutil sem se tako prijetno da bi bil rad tako za vedno počival. Povzdignil sem roke, objel ji glavo in jo poljubil na usta. Saj sem bil blazen."

"Karamba, kako pretkano; pa vendar, zaradi enega poljuba se ne ženiš."

"Pa to je bil poljub vseh poljubov gi mi ga je ona povrnila; in kako nebeško zna poljubiti Lukrecija..."

"Z njeno pomočjo sem zopet zajahal konja in kmalu sva se povrnila na Central. Potem sva se mnogokrat poljubila, in srečen čas je brzo potekal. Pa prišla je ura ločitve; prihodni dan sem se imel povrtni v mesto. Pozno zvečer sem se poslovil od Lukrecije pred durmi njene spalnice, z dolгим, nežnim poljubom hvalačnost, za dober čas in zabavo. Jutri bom že v Havani, sem si mislil, in sladke ure na Centralu bodo ostale prijetne v spominu — drugaga nič."

"Da, da, drugače nič. Pa nadaljuj vendar; že si blizu konca, in občinstvo je tudi že nestrpljivo in se želi vrniti domov."

"Kakšno občinstvo? Če ne obljubiš, da bodeš obdržal vse kot največjo skrivnost, ti ničesar več ne povem."

"Ne boj se; ne bom črnil niti besede. Nadaljuj, nadaljuj!"

"Potem ko sem jo zapustil, sem se počutil prav nemirnega. Stopil sem v svojo spalnico, ne daleč proč, pa nisem legel. Nažgal sem si smodko in sepepal na vrt. Hodil sem med sladko dišečimi cvetlicami, brez cilja. Bog ve kaj cvetlice diše tako lepo ravno po noči! Mislim sem o svojih prijateljih, in o ženskah ki so nestrpno čakale name v Havani. Vse one so se sprehajale v mojih mislih, ena za drugo, Princessa, Juanita, Rosita; eno za drugo sem jih primerjal z Lukrecijo, s krasno Diano tam gori v spalnici. Kaj vendar dela sedaj? sem se vprašal. Ali misli o meni? Kako različna je ta od onih drugih; samo pena so one druge, ta pa je pravi sam božji nektar."

"Ustavil sem se pred njenim oknom. Živa slika njenega telesa se je nerazločno risala na opačnem steklu; v tistem trenutku si je razpela svoje lasje, ki je palo

nenadoma kot temen oblak doli po njenem hrbtu. Stala je kot iz marmorja izdelanana za nekaj trenutkov; potem se je bližala oknu, neodločno obstala, in se zopet oddaljila. Kakor da bi se zavedala svoje krasote, se je občudovala pred ogledalom v vsej svoji razkošnosti; povzdignila je svoje roke, držala jih visoko nad glavo; potem je pogladila svoje obilne lase in jih zavila v veliko gubo na glavi."

"Telo mi je gorelo in sam vrag me je pehal proti prepadu. Ne da bi se zavedal svojih stopinj, sem šel v hišo. Brleča luč v hodniku mi je kazala pot. Približal sem se njenim durim, odprl jih tiho kot ponočni tat, in vstopil."

"Kaj pa delaš tu Ramon", me je vprašala na tiho, dasiravno ves prestrašen."

"Brez tebe ne morem živeti. Lukrecija, duša moja!"

"Ha-ha-ha! Dobro te je ujela v past, Ramoncito, prav dobro!"

"Nikakova past! Ali nisem bil nesramen predrznež ko sem stopil v njeno spalnico? Pa vendar sem stopil. Lukrecija me je prosila jokaje da naj bi jo pustil — pa vendar sem ostal. Prej bi si bil dal glavo odrezati kot da bi šel od nje."

"Te besede mojega prijatelja me niso iznenadile, ker vsi smo ga poznali kot najbolj trdovratnega človeka v Havani."

"In seveda si pri njej ostal?"

"Da! Sedel sem poleg nje, in bil sem srečen."

"Ali si zapahnil vrata?" me je tiho vprašala ko sem jo objel okrog vratu. Da, zares, pozabil sem bil na vrata. Takoj sem vstal, zavrtel ključ dvakrat, ugasnil žez, da bi me nikdo ne zapazil čez okno, in povrnil sem se k Lukreciji. Pa komaj sem se zopet sedel ko so se vrata odprla in ustopila je sestra Anita. Hitro sem zlezal pod postelj in se skril še predno je Anita prižgala luč pa pozabil sem popolnoma na svoj slamluk na mizi sredi sobe."

"Ali imaš kaj za glavobol, Lukrecija? Tako me glava boli da ne morem spati."

"Ne vem če je kaj; le pogledaj tam v omari", je odgovorila Lukrecija s čisto mirnim glasom."

"Ne najdem nič; bom pa mater vprašala. Lahko noč, sestra."

Ko sem izlezel iz svojega skrilališča — uf, kaka nesreča, da bi jo vrag — je začela Lukrecija jokati na ves glas. "Moj Bog Ramon, gotovo te je videla. Kaj naj zdaj počnem? Aj de mi! Jutri bo ves svet o tem vedel, in bom tako osramočena! Zakaj pa vendar nisi zaprl durí? Saj bom znorela!" In tako je tarnala na ves glas."

Približal sem se vratom in si ogledal ključavnico. Bil sem gotov da sem bil ključ zavrtel dvakrat. Sedaj sem ga zopet zavrtel, in zopet, in zopet — pa ni zaprl."

"Za vraga, Lukrecija, saj je ključ zlomljen!"

"Seveda, saj zato sem ti rekla da bi zapahnil durí."

"In zakaj mi nisi povedala da je bil ključ zlomljen?"

"Zopet je začela britko jokati. "Moj Bog, kaka sramota! Saj sem zgubljena! In kaj bodo rekli moji starši? Saj vem da te je Anita videla! In kaj bodo rekli v Havani — še s prstom bodo za menoj kazali."

"Mogoče je da je Anita videla moj slamluk, mene pa vendar ni," poskušal sem potolažiti Lukrecijo z poljubi, toda vse zastoj."

"Anita ima oči kot mačka!" in Lukrecija je še vedno jokala."

"Že dobro, že dobro, nič ne de če me je videla; se bova pa poročila, in tedaj ne bo nikdo govoril o tem."

"Takoj me je objela in poljubila, in me vprašala če jo jako ljubim. Kaj naj bi ji odgovoril? Saj sem jo zares ljubil v tistem momentu! Kdo bi je ne, saj je bila čudovita, in njene oči se napolnile z solzami, so se lesketale kot dva velika dijamanta."

"In jaz tudi — vedno sem te ljubila!"

"Nato mi je podala slamluk, govoreč: "Sedaj pa pojdi, ljubi moj. Kadar le boš, naj bo ženi-

tovanje, in potem ne bo treba vrat zapirati s ključem."

Prihodnje jutro sem poprosil stare Tamargo za njeno roko. Vsi so bili presenečeni, zelo presenečeni — samo Anita ne; ona se mi je smejaše približala, me poljubila in rekla: "Saj si zares dober dečko."

"Pa vsekako, Lukrecija bo izvrstna žena in bo skrbela zate kadar se postaraš. Ponose si lahko nanjo. Čestitam ti!"

"Hvala lepa! Pa vendar, zakaj vraga mi ni povedala da je bil ključ zlomljen?"

Smrtni ples nemške marke.

Tragedija nemške valute postaja vedno usodnejša. Na dan objave nemške devizne naredbe, s katero naj bi se onemogočila devizna spekulacija in s katero se je mali trgovini zabranilo fakturiranje v inozemski valuti, je stal dolar na berlinski borzi 2550 mark Dne 7. novemb. je veljal že preko 8400 mark, danes pa stane gotovo že mnogo več."

Vzroki za to v pravem pomenu besede katastrofalno padanje vrednosti nemške marke imajo svoj izvor v političnem položaju, v državnih finančnih vsehah o neugodnih izgleh reparacijskih pogajanj. Prvi udarec izvira iz New Yorka, kjer se ameriški finančniki hočejo na vsak način znebiti velikih vsot nemških bankovcev, s katerimi so se prav temeljito zašpekulirali. Zadnje dni je nastopil pravi splošni blazni "beg pred marko", ki se je vrgel zlasti z vsjo silo na efektivni trg. Berlinska borza izkazuje rekorde nakupovalne besnosti. Vedno širši krogi skušajo zamenjati papirnati denar, ki neprestano izgublja na veljavi, za dragocenejšo stvar in tako narašča na vseh tržnih poljih nakupovalcev, ki je povzročil doslej do 15.000-odstotni porast tečajev. Poleg domačih kupcev nastopa v velikem številu tudi inozemstvo, ki je zadnje dni za smešne zneske svoje valute nakupovalo cele zaloge nemških akcij. Kar se dogaja na efektivnem trgu, pomeni korak k dejanski udeležbi inozemstva pri nemški industriji in naraščajoče obubožanje Nemcev."

Obenem z deviznim in efektivnim naraščanjem drvi seveda tudi cene nevdržnega navzgor. Podražil se je premog, železo in železni izdelki, kati, papir, povisale so se železniške tarife, poštno pristojbine. Cene rastejo iz dneva u dan in to n eza male odstotke, temveč res "velikopotezno". Pred letom lni se nam ni moglo niti sanjati, da bo prišla industrijska Nemčija kedaj v tako obupne razmere. Izgleda pa da ta panična zmečaja še ni dosegla vrhunce. — Predlogi nemške vlade reparacijski komisiji, ki je menda že danes zaključila svoja posvetovanja v Berlinu, so bili odklonjeni kar bo imelo nadaljnje težke posledice na vrednost marke. Reparacijska komisija je kakor znano prispela v početku novembra v Berlin v svrhu, da obenem z mednarod. valutnimi strokovnjaki, ki jih je poklicala nemška vlada proučava razmere na licu mesta in stopi v stik s člani vlade in vodilnimi možmi gospodarskega življenja in finance. Predlogi nemške vlade komisiji, so se tikali v glavnem stabilizacije marke, ki da je odvisna od tega, da se nemške reparacijske obveznosti znižajo na znosljivo mero in da se obenem omogoči Nemčiji mednarodno posojilo. Nemška državna vlada je predlagala, da bi stopila v zvezo s kakim mednarodnim finančnim konvencijem, ki bi skupno z Nemško državno banko dobavil mednarodno posojilo v višino 500 milijonov zlatih mark za stabilizacijo nemške valute."

Točno besedilo gornjih predlogov ni znano. Reparacijske komisije ti predlogi niso zadovoljili, češ da so premalo jasni in precizni. Žato se presoja položaj sedaj mnogo bolj pesimistično, nego pred početkom posvetovanj. Francozi kažejo stalno nespravljivost. Sicer pa so ta posvetovanja, kakor se izjavlja, samo priprave za bruseljsko finančno konferenco, ki se vrši decembra in ki bo

RUSKA GOSPODA SE JE NAUČILA DELATI.

Pred kratkim je dospela v Ameriko Miss Matilda Vossler, katero vidite na sliki. Osemnajst mesecev je bila v Carigradu v službi ameriške Young Women Christian Association. V njeno področje so spadali ruski begunci. Rekla je, da je v Carigradu veliko ruskih princežinj, ki opravljajo dela natakarice, hišenj in dekel."

Nekaj o Društvu narodov.

Pojem Društva narodov je skoraj tako star kakor zgodovina narodov. To so bile že sanje utopistov od začetka bojev med plemeni, in moto tega je: "Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje". Toda človeštvo išče v svojih blodnjah za vodnika in učenika nekaj bolj gotovega, kakor lepih besed, in oni, ki so podpisali versailski mir, so to udeležili, ko so ustanovili Društvo narodov "z namenom, da se pospešuje mednarodno sodelovanje in upostavi mednarodni mir in varnost s tem, da se sprejme obveznost, ne začeti vojne; nadalje s sprejemom odkritih resničnih in poštenih odnosov med narodi, s trdno ureditvijo pri poznanja mednarodnega prava kot veljavnega pravila za zadržanje med vlada mi s tem, da se državi pravice in strogo respektirajo vse pogodbene obveznosti v medsebojnem obveščanju organiziranih narodov." Versailski mir, ki vsebuje kontrakt Društva narodov, je bil podpisan 28. junija 1919. in je bil zaporedoma potrjen od vseh podpisanih držav, izjemoma Združenih držav. Prvotni člani Društva so podpisane države in v praksi so od takrat vsi narodi pristopili kontraktu. Letos, pri tretjem zasedanju Društva, je bila tudi Madžarska pripisana kot član Razen Združenih držav manjka v Društvu še Nemčija in Rusija. Pripomniti je namreč, da je treba za pristop kvalifikacija, ki se zahteva od vseh narodov, da ima namreč dotična država stalno vlado, ki je splošno priznana. Tako dandanes Mehiko ne more biti sprejeta. Kar se pa tiče bivših sovražnih držav, je pogoj za sprejem ta, da so kolikor je najbolj možno izpolnile pogoje, ki jih jim je naložila mirovna pogodba. Občinstvu v splošnem ni preza populariziranje Društva. Navadno zamenja Društvo narodov ki je oficijelna korporacija, z Unijo Društva narodov (League of Nations Union), ki je izborno organizirana privatna asocijacija za populariziranje Društva. Na prinesla odločitev v vprašanju reparacij.

Položaj v Nemčiji je tak, da zahteva takoj rešitve. Do bruseljske konference je še dolgo časa. Do takrat se bo kritično stanje v Nemčiji še gotovo poostriilo. Če se bo na bruseljski konferenci to vprašanje rešilo za Nemčijo ugodno, še tudi ni gotovo. Francozi bodo mogoče do takrat postali uvidevnejši, ker se je zadnje dni izkazala skupnost usode marke in franka, ki je obenem z marko znatno padel. Katastrofa Nemčije bi bila tudi za Evropo nesreča — pred tem dejstvom si ne smemo zakrivati oči.

bi se mogla boriti z mednarodnim vplivom in pritiskom. Taki vplivi so tihi, fini, moralni, rastejo stopnjevitno in se večajo in nazadnje se jim ne more zoperstavljati."

Statuti nalagajo Društvu važne naloge. Zahteva se od njega, da napravi načrte za zmanjšanje narodnega oboroženja na najnižjo točko, ki se še sklada z narodno varnostjo. Tudi so se mu dodelili mandati nad kolonijami in teritoriji, ki so zaradi posledic zadnje vojne prenehali biti pod vladjo držav, katere so jih formalno obvladale (Nemčije) in v katerih prebivajo narodi, ki še niso sposobni se sami vladati pod delovnimi pogoji modernega sveta. Nadalje so vsi mednarodni biroji, ki so bili že ustanovljeni na podlagi splošnih pogodb, če so člani takih pogodb s tem zadovoljni, po stavljeno pod vodstvo Društva. Po členu 23. bodo člani Društva: a) udeležili in podpirali poštenje in človeške delovne pogoje za moške, ženske in otroke v svojih lastnih deželah in v vseh deželah, v katere se raztezajo njih trgovske in industrijske zveze, in v ta namen se ustanove in vzdržujejo po trehne mednarodne organizacije, b) podvelji upostavitve pravičnega ravnanja z domačini teritorijev, ki so pod njegovo kontrolo, c) Društvu je tudi poverjeno splošno nadzorstvo nad izvrševanjem pogodb, ki se tičejo trgovine z dekleti in otroci, kakor tudi trgovine z opijem in drugimi uspaljivimi sredstvi, d) Društvu je joverjeno splošno nadzorstvo nad kupčijo z orožjem in municijo z dežalami, v katerih je kontrola te kupčije potrebna v splošnem interesu, e) poleg tega bo podpiralo in vzdrževalo svobodo komunikacij in tranzita in enakega ravnanja za trgovino vseh svojih članov, f) bo skušalo napraviti korake v zadevi mednarodne omejitve in kontrole bolezni."

Tak program je dovolj visoko stavljen, da zadovolji tudi najstrožjega, posebno če se pomisli, da Društvo deluje tudi kot najvišje odločilno sodišče med narodi, njegova prvotna, in samoobsebi umljivo, najpoglavnejša funkcija. Odločitve Društva v vprašanih, ki so mu bila predložena, zadeve Gornje Šlezije, Aalandskih otokov, Albanije in drugih mednarodnih problemov, je časopisje neštokrat omenjalo. Kar je pa sicer malo znano, a ne more biti dovolj poudarjeno, je pa to, da je v drugih zadevah, ki niso izrečno politične, Društvo napravilo zelo velik napredek v kratkem času svojega obstoja. Kakor določajo statuti, je Društvo ustanovilo med drugim razne tehnične organizacije: začasní ekonomski in finančni komite, tehnični komite za komunikacije in tranzit, kakor tudi zdravstveno organizacijo. Slednja je imela posebno velike uspehe pri izboljšanju zdravstvenega stanja vzhodne Evrope. Konferenca te organizacije se je vršila letos marca meseca v Varšavi in pripomniti je treba, da so se je udeležili tudi Nemčija, Madžarska in Rusija, ki takrat še niso bile člani Društva."

Društvo stoji gotovo na pravilni podlagi. Skušnje bodo morale pokazale, da se bodo morali njegovi statuti po gotovih smernicah spremeniti, toda principi, po katerih so delani, morajo ostati za vedno Društvo ne more, posebno v svojem sedanjem stanju, zadržati vojne — žalilob ni negotovo, da bodo prej ali slej nove vojne — vendar pa more vzgajati javno mnenje v tem smislu, na nastopi zoper ureditev preprirov z oboroženo silo, kajti zadeva se da urediti ravno tako dobro in še z mnogo večjim profitom na kaki konferenci ali pa s tem, da se sprejme arbitraž. Danes je Društvo zbiralše sil in spravila vodilne moze vseh narodov v osebni stik, kar je ogromno važnosti. Morda se bo na ta način posrečilo odstraniti oni občutek sumničevanja, ki da v vsakem ministrstvu za zunanje zadeve proti drugemu in kar največkrat po pravici — s tem, da se vsako zunanje ministrstvo takorekoč vede ven v javnost."

Letošnji september je bil za Društvo narodov čas intenzivne delavnosti, vršilo se je tretje za-

sedanje, dvajseta seja sveta in mnogo komisijskih sej. Zasedanje se je vršilo od 4. do vstevši 30. septembra. 45 držav je bilo navzočih od 51, ki so člani Društva. Edino Argentiniya, Bolivija, Honduras, Nicaragua, Peru in Salvador niso poslali zastopnikov. Med zasedanjem je bil pripuščten enov član Madžarska. Sledede države so bile navzoče: Južna Afrika, Albanija, Avstrilija, Avstrija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Kanada, Čile, Kitajska, Kolumbija, Costa-Rica, Danska, Španija, Estonika, Finska, Francija, Vel. Britanija, Grška, Guatemala, Haiti, Madžarska, Italija, Indija, Japonska, Letonska, Liberija, Litvanska, Luenbourg, Norveška, Nova Zelandija, Panama, Paragvay, Nizozemska, Perzija, Poljska, Portugalska, Romunija, Jugoslavija (Siam, Švedska, Švica, Čehoslovaška, Uruguay, Venezuela. Za predsednika zasedanja je bil izvoljen Čileneec Augustin Edwards z 42 glasovi."

Podplati iz žaganja.

Iz Ziona v Illinoisu poročajo: — Ne vrzite svojih starih črevljev na smetišče! Policist Izak Parry iz Ziona, Illinois, je iznašel metodo, s pomočjo katere je mogoče obnoviti obrabljene podplate, da izgledajo kot novi. Tudi če so vaši podplati že popolnoma obrabljeni in če pričnejo gledati prti skozi, jih zna Parry "sfiksati". Izumil je enostavno metodo, s pomočjo katere lahko služijo črevlji človeku za vedno. Dekler drži sku paj gornje usnje, so črevlji dobri, makar deset let."

Njegova formula je naslednja: — Kupite si za nikl drobneža žaganja ter za deset centov lima. Namažite tekoči lim na podplate svojih črevljev ter pokrite lim z debelo plastjo žaganja. Nato pustite stati črevlje preko noči, da se lim posuši. Drugi dan jih lahko oblečete. Če kupite lim, kateremu ne škoduje voda, bodo držali črevlji tudi na mokrem. Kadar se ti podplati obrabijo, ponovite proces."

ISČE SE PARTNERJE!

Isče se partnerje za novo avtomobilno družbo, kateri načrtuje mož mednarodnega slovesa kot iznajditelj in strojni izvedenec v avtomobilni industriji. S tem nudi priliko nekaterim izbranim možem iz New Yorka in okolice, da se deleže njegovi veliki zaslužkov. Močiti je treba samo \$100. Prednost imajo oni, ki se spoznajo na avtomobile. Potem bodo zavzeli službe v mehanicnem, pisarniškem, izvrševnem ali agenturnem oddelku za novo karo zračnega tipa, ki obeta doseči rekorde v avtomobilni industriji. Pišite na Box 418 Realservice, 15 East 40th St.

ALI HOČETE ZRTVOVATI

\$2.40, da se osebo prepričate o predlogu, ki pomeni srečo za vas? Če hočete, pišite na Box 417 Realservice, 15 E. 40th St.

ISČEMO ŠOFERJE

zaračunke in delavniške predelavce, da zvišajo svoj sedanjí dohodek s tem, da poveče par ur svojega prostega časa vsak teden oglaševanju novih avtomobilov. Oni, ki so uspešni, bodo položili temelj bodočim dobičkonosnim zvezam z eno največjih avtomobilnih naprav, kar jih je bilo kdaj. Pišite po podrobnosti Box 416 Realservice, 15 East 40th St.

Ako želite dobiti

sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam preje za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno. FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Velika Blaznikova

Pratika

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 20c

25 pratik \$3.75

50 pratik 6.50

100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt Street New York

KAPITAN BLOOD

NJEKOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

63

(Nadaljevanje.)

Za to ga je smatrala ter ni upoštevala velikih krivic, katere je pretrpel, obupnega položaja, v katerem se je nahajal po begu z Barbadosa in vsega ostalega kar je napravilo iz njega to, kar je danes. Nobenega usmiljenja ni imela do njega, nobene popustljivosti. Spoznala ga je krivim ter obsodila z eno samo kratko frazo. V njenih očeh je bil tat in pirat, nič več in nič manj. Kaj je potem ona? Kaj so ljudje, ki ne poznajo usmiljenosti? — je vpraševal zvezde.

Označila ga je tat in piratom. Tat in pirat bo odsedaj naprej, nič več in nič manj, brez vesti, sreča ali kesa, prav kot so bili oni drugi, ki so zaslužili to ime. Napravil bo konec temu idiotskemu boju, da napravi najboljši iz dveh svetov. Pokazala mu je jasno, v kateri svet spada on. Naj se zgodi po njeni volji. Ona je na krovu njegove ladje, v njegovih rokah in on si je želi.

Zasmejal se je krčevito, ko se je naslonil na ograjo ter zrl v vodo. Naenkrat pa se je stresel in stek je končal oni prešerni izbruh veselja. Pokril si je lice z rokama ter čutil mrzel znoj na svojem čelu.

Medtem pa je skušal lord Julian, ki je boljše poznal žensko stran človeštva kot pa Peter Blood, rešiti čudni problem, ki je tako popolnoma ubežal Bloodu. Po mojem mnenju ga je dovedlo do tega lahko gibanje ljubosumnosti. Obnašanje Miss Bishop v nevarnosti, katerim sta bila izpostavljeni, ga je konečno dovedlo do spoznanja, da lahko manjka ženski gracije razvajene svetovne dame, da pa je lahko tem bolj obéduvanja vredna ravno radi tega pomanjkanja. Vprašal se je, kakšni so morali biti prvotni odnošaji te deklice s kapitanom Bloodom in zavedal se je nekega nemira, kl ga je sedaj gnal, da preišče celo stvar.

Kot sem že rekel, so imele sinje, sanjave oči njegovega lordstva navado opazovati stvari in tudi njegov razum je bil prilično oster.

Opazil je naprimer, da se imenuje ladja Blooda Arabella in znano mu je bilo tudi, da je Arabella ime Miss Bishop. Spomnil se je tudi čudnih podrobnosti sestanka med kapitanom Bloodom ter Miss Bishop ter opazil čudno izpremembo, katero je proizvedel ta sestanek ob obeh.

Arabella je bila naravnost ostudna surova napram kapitanu. To je bilo kaj bedasto stališče za žensko v njenih okoliščinah, zavzeto napram možu Bloodovega kalibra. Lord Julian pa ni bil mnenja, da bi bila Miss Bishop normalno glupa. Kljub oni neotesanosti in kljub dejstvu, da je bila nečakinja moža, katerega je moral Blood smatrati svojim največjim sovražnikom, sta bila deležna Miss Bishop in lord vsega uvaževanja na krovu kapitana ladje. Vsak je dobil na razpolago svojo kabino. Smela sta se tudi prosto muditi v veliki kabini, kjer sta obedovala v družbi Pitta in Wolverstonea, ki sta bila skrajno dvorljiva. Kapitan Blood sam pa se jima je skrbno izogibal.

Njegovo lordstvo je razmišljalo o vsem tem. Kakor hitro pa je lord izčrpal vse vires svoje iznajdljivosti, je sklenil vprašati Miss Bishop za nadaljne informacije. Čakati je moral seveda, dokler nista Pitt in Wolverstone odšla.

Ko se je dvignil Pitt, da sledi Wolverstonu, ki je že odšel, ga je zadržala Miss Bishop z naslednjim vprašanjem:

— Mr. Pitt, — ga je vprašala, — ali niste bili vi eden onih, ki so pobegnili z Barbadosa s kapitanom Bloodom?

— Da. Tudi jaz sem bil eden izmed sužnjev vašega strica.

— Ali ste bili od onega časa naprej vedno s kapitanom Bloodom?

— Vedno sem bil njegov krmar, gospodična.

Ona je pokimala z glavo. Bila je zelo mirna. Njegovo lordstvo pa je opazilo, da je bila neobičajno blede, kar seveda ni bilo čudno vsprico tega, kar je doživela onega dne.

— Ali ste se kdaj vozili z nekim Francozom, po imenu Cahusac?

— Cahusac? — Pitt se je zasmejal. To ime je vzbudilo v njem nek smešen spomin. — Da, bil je z nami pri Maracaybo.

— In neki drugi Francoz, po imenu Levasseur?

Njegovo lordstvo se je čudilo, da si je tako dobro zapomnila ta imena.

— Da. Cahusac je bil Levasseurjev poročnik, dokler ni umrl.

— Dokler ni umrl?

— Levasseur. Bil je ubit pred dvema leti na nekem otoku.

Nastal je premor. Nato pa je vprašala Miss Bishop s še bolj mirnim glasom:

— Kdo ga je ubil?

Pitt je hitro odgovoril. Nobenega povoda ni imel, da bi ne storil tega, čeprav ga je že pričelo jeziti to zaslišavanje.

— Kapitan Blood ga je ubil.

— Zakaj?

Pitt se je obotavljal. To ni bila povest za ušesa deklice.

— Skregala sta se, — je rekel na kratko.

— Ali sta se skregala radi neke... ženske — ga je zasledovala Miss Bishop brez usmiljenja.

— Lahko rečemo tudi tako.

— Kako se je pisala ta ženska?

Pitt je namršil obrvi, a kljub temu je odgovoril:

— Mis d'Ogeron. Bila je hčerka guverniera s Tortuge. Pobegnila je s tem lopovom Levasseurjem in... Peter je oprostil iz njegovih umazanih kremljev. Bil je umazan, podel lopov ter zaslužil, kar mu je poklonil Peter Blood.

— Vidim. In kapitan Blood se vendar ni poročil z njo?

— Ne se, — se je smejal Pitt, ki je vedel, kako brez podlage so govorce, krožeče na Tortugi, da je gospodična d'Ogeron bodala žena kapitana Blooda.

Miss Bishop je molče prikimala in Jeremija Pitt se je obrnil, da odide, zadovoljen, da je tega izpraševanja konec. Pri vratih pa se je obrnil ter rekel:

— Mogoče vam bo v tolažbo izvedeti, da je kapitan izpremenil našo smer v prid. Njegov namen je spravilo vaju na breg na obali Jamaice, tako blizu Port Royala kot si drzno imi. Če bo ta veter vzdržal, boste kmalu zopet doma, gospodična.

— Zelo uljudno od njega, — je rekel lord Julian, ko je videl, da noče Miss Bishop ničesar odgovoriti. Sedela je ter mrko zrla v praznino.

— Da, to je res, — je rekel Pitt. — Prevzel je riziko kot bi ga malokdo na njegovem mestu. Seveda, on je vedno tak.

(Dalje prihodnjič.)

Jugoslavija irredenta.

Slovenski vojni oškodovanci morajo plačevati iz lastnega žepa uradnike na goriški sodnji.

"Olnova Goriške" javlja: Kakor bo marsikateremu znano, je ustanovila Zveza slovenskih županov meseca maja 1920 tečaj za cenilce vojnih škod s podnega okraja goriškega in sicer predvsem vsled tega, da obvaruje vojne oškodovance, ki so bili že tako hudo topeni, pred izkoriščevanjem in izsesavanjem gotovih elementov, ki bi se radi redili iz naše krvi. Drugi plemeniti namen je bil, pospešiti sestavo cenitev vojnih škod, da pride oškodovaneč čimprej do svoje založne odškodnine. Uspeh tega tečaja je bil velikauski. Takoj po dokončnem tečaju je kar deževalo dovršenih cenitev na sodniji, ki bi imela, kakor prej omenjeno, nalog, da cenitve pregleda in izda poverljive prepise. Ker je pa bilo cenitev ogromno, uradništva pa tako pičlo število, da se je zamoglo reševati le po par cenitev, so se slednje tako nagrmadile, da so jih bile polne omare in mize. Uradniki se tožili pri svojih višjih, naj se jim dodeli par pomembnih moči, ker sami ne morejo delati za štiri in spetoma se sprejemati stranke; ali kakor je bilo videti, se natelete te umestne pritožbe na gluha ušesa. Mogoče delamo tudi višjim v tem oziru krivice, ker so najbrže došli od najvišjih mest nalog, štediti z denarjem, ker je isti zelo potreben za vzdrževanje raznih ponesrečenih konferenc. In tako so spale cenitve po omarah in mizah!

Stranke so pa romale dan za dnem v dotični urad ter stokale in prošile, naj se vendar rešijo njihove listine, ki jih radi izplačila vojne odškodnine nujno rabijo. Uradništvu je pač obljubilo, da se bodo še več napenjali, ali na cenitvah se je nabiral vedno večji birokratični prah. Da se temu neznosnemu položaju vendarle odpmore, je sklenila Zveza slovenskih županov, da bo sama na lastne stroške nastavila par uradnikov, da bi se uradna koleša vendar malo premaknila z mesta. Iz tega razloga so tudi goriški zasebni inženjerji nastavili par uradnic. V zapuščenem oddelku, ki izdaja v zapuščenih in varstvenih zadevah dedičem ali varuhom posebna pooblastila, nujno potrebna pri vlaganju prošanj za vojno odškodnino, predumov itd., so se pričniali dogajati julija 1920 enake razmere. Da bi tudi tukaj ne nastal zastoj, ki bi imel za oškodovance težke posledice, so se oprijeli oškodovanci tudi samopomoči ter so nastavili iz lastnih žepov nekaj moči. Za to plemenito nujno potrebno akcijo je imela Zveza slovenskih županov nad 20.000 lir stroškov, ki so le delno kriti od prispevkov županov in raznih zadrug vojnih oškodovancev. Neprite zneske je Zveza dolžna zasebnikom oziroma denarnim zavodom, ki so prisločili s posojilom na pomoč. Uradnike je pač bilo treba plačati, ker tudi oni ne živijo od zraka. Na ta način se ni prihranilo vojnim oškodovaneč le obilo poti in mnogo situosti, temveč tudi sto in sto tisočakov, ki bi drugače ležali v listinah mračnih eksistenc. Naše ljudstvo je prav gotovo iz srečevalno gospodino, ki so organizirali to samopomoč in jim pomagali priti do hitrejših vojne odškodnine, ki je pač le delna z ozirom na izgubo svoje, s trdim delom in trdom priborjenim imovine. Pribiti pa moramo pred vso javnostjo, da je škandal vseh škandalov, da morajo zasebniki nastavljeni in plačevati iz zasebnih žepov uradništvo na sodniji, ako hočejo, da se njihove zadeve spravijo naprej. To more pač biti le tam mogoče, ker državne oblasti nimajo nikakega smisla za ljudske potrebe, posebno pa za potrebe naših vojnih oškodovancev. Poslanec pa prosimo, naj tudi ta slučaj primerne naslikajo v državnem zboru, da bodo ti tam videli, da niso naše pritožbe iz trte zvite.

Nashe Primorje v oblasti fašistov.

Iz Trsta se poroča: Dne 23. okt. zjutraj se močni fašistovski oddelki s poslancem Giunto na čelu zasedli poslojpe prefektore. Orožniki so se nekoliko ustavljali po tem, pa popustili. Do spopada ni prišlo. Posl. Giunta, ki je poveljnik fašistovskih čet v Julijski Beničiji, je šel nato k prefektu Crispino-Monendi, ki se je uklonil zahtevi fašistov, da zasedejo državne urade, in javil posl. Giunto v

navzočnosti zbornega poveljnika generala Sanna, da je vsa oblast že potočila prešla v roke vojaške oblasti. Fašisti so skupno z orožniki ostali na straži v prefekturnem poslojpu. Dopoldne so lepački naznanjali da je gen. Sanna prevzel vodstvo javnega reda. Tekom dopoldneva so fašisti zasedli tudi poštne, brzojavne in telefonske urade. Mesto se je proti poldnevju odločilo v zastave in ob 1. pop. je bil Veliki trg skoraj poln fašistovskih čet in občinstva. Tu je govoril posl. Giunta. Koecka je padla in nazaj ne gre več. Treba pa je, da se ta revolucija v Julijski Krajini izvrši mirno, ker se ne sme pozabiti, da je na meji na Julijskih Alpah in do Dubrovnika zbranih 80 tisoč jugoslov. vojakov. (Zvizg!)

"Ne smemo pozabiti, da imamo tretje dalmatinsko enoto in na vrati Reke vprašanje, ki se imenuje Sušak in ki ju ji treba braniti za vsako ceno." Poudarjal je, da ima polno oblast nad življenjem in smrtjo in pozivljal je na red in mir. V enakem smislu je govoril tudi posl. Banelli. Nato se je razvil po mestu velikanski obhod fašistovskih čet in strokovnih organizacij, ki so se pot-m mirno razšle. Mir se ni nikjer kajl in ni prišlo do nikakršnih incidentov. Dopoldne so fašisti, kakor poročala večerni "Piccolo", trkali in zaigali po ulicah komunistični "Lavoratore" in "Edinost". Popoldanski listi so izšli tuptam pobeljeni, zlasti komunistični "Lavoratore", ker je vojaška oblast uvedla preventivno cenzuro.

Iz Istre se poroča, da so v vseh mestih in večjih krajih vzeli fašisti oblast v svoje roke.

Iz Gorice poročajo, da so fašisti zasedli poštne, brzojavne in telefonske urade. Enako tudi v Vidmu, Palmanovi, Trziću, Čedadu in drugih mestih.

Iz Trsta 30. oktobra se poroča: Poveljstvo vzhodnih legij fašistovske milice je izdalo ta-le razglas: "Fašistovsko vojaško poveljstvo v Julijski Beničiji opozarja banke in trgovske kroge, naj za čas, dokler se ne uveljavijo normalne razmere, ne podvzamejo nobene neopravičene denarne operacije, ki bi mogle škodovati naši valuti. Kdor bo v tem oziru kršil disciplino, katero zahteva te dneve od njega narodov dobrobit, bo eksemplarno kaznovan."

O položaju v Primorju je dobilo "Jutro" sledeči dopis iz Trsta: Fašistovski prevratni val je objel vse Julijsko Krajino. Vse avtonomne oblasti so v rokah fašistov: tržaška prefektura, goriški in istrski deželni odbor. Naši bratje v Primorju so z ozirom na novi položaj zavzeli takoj jasno stališče: kakor so lojalno priznali izvršeno aneksijo, tako priznavajo tudi novi položaj. Zahtevajo pa od nove vlade strogo pravičnost in postavnost, da se morejo ohraniti in razvijati v mirnem in prijateljskem sodelovanju s sodeželnimi italijanskimi narodnostmi. V vsej Julijski Krajini vlada popoln mir in red. Tudi v Trstu ni prišlo ves dan 30. okt. do nobenega incidenta. Samo zjutraj so fašisti zopet trkali in zaigali po ulicah komunistični "Lavoratore" in "Edinost". Popoldne so zasedli delavsko zbornico in izvesili državno zastavo, ne da bi prišlo do kakih spopadov. "Piccolo" je izšel v nedeljo kljub zakonu o nedeljskem počitku. V Gorici so zasedli fašisti z drugimi uradi vred tudi deželni odbor in je poveljnik goriških fašistov inž. Heiland izjavil deželnemu glavarju Pettariniju, da ostane dež. odbor suspendiran za nedoločen čas. Na zahtevo fašistovskega poveljstva se je 30. okt. pop. zglasila pri inž. Heilandu deputacija goriških Slovencev pod vodstvom posl. Ščeka in nadučitelja Krizmana, ki sta izjavila lojalnost Slovencev in prosila zaščite za slov. življ. v Primorju. Heiland je obljubil, da bodo fašisti respektirali pravice slovenskega elementa, nakar je deputacija odšla. Kako si to fašisti predstavljajo, so najbolje pokazali v Postojni, kjer je moral tamnišnji občinski odbor na njihovo zahtevo odstopiti in je bil imenovan vladni komisar, kateremu je dedeljen svet, obstoječ iz treh Italjanov in dveh Slovencev. Izdali so povelje, da se takoj razbešije zastave; kdor ni takoj ulegel, tega so prisilili. Na Reki so fašisti proglasili mobilizacijo legij in zasedli vso mejno črto napram Jugoslaviji. V gledališču Fenice se je vršila povodom četrte obletnice proglasitve združenja

Reke z Italijo velika skupščina, katere so se udeležili tudi zastopniki italijanske diplomacije, vojaških oblasti, občine in sedanje reške vlade. Glavni govornik dr. Grossich je pozdravljaj fašistovski prevrat in Italijo, zahteval razveljavljenje mirovne pogodbe in vseh konvencij z Jugoslavijo ter aneksijo Reke s strani Italije. Po zberovanju se je vršil obhod po mestu, nakar je bila na Dantejevem trgu odkrita spominska plošča z besedilom proklamacije z dne 30. okt. 1918, s katero se je Reka pred 4. leti izrekla za združenje z Italijo. 30. okt. pop. so fašisti zasedli Delavski dom na Reki in se polastili tudi občinske uprave v Matuljah. Nameravali so zasedeti tudi Sušak in zato čakali na zadostna ojačenja. Prispelo pa je samo 500 moč, dočim jih je 800 ustavila redna vojska v Matuljah. Zato so za enkrat opustili svoje namero. V "Vedetti d'Italia" je objavil Giunta članek, v katerem zatrjuje, da fašisti nikdar ne bodo privolili v izpraznitev tretje cone v Dalmaciji.

Prazen sod,

vreden 300 lir, je bil ponoči ukraden Antonu Bernobiću, lastniku skladišča vina v ulici del Lazzaretto vsehne št. 5 v Trstu.

Usoda laških pastirjev.

Od katerekoli strani se približa človek Rimu, v vsakem slučaju se mora voziti preko obsežnih in osamljenih ozemelj, ki so znana kot Kampanja. Ta ozemlja se stezajo na vse strani kot morje ter obstajajo iz nizkih, valovitih gričev.

Sempatam se dviguje proti nebu kak starodavni stolp ali obok kakega velikega vodovoda, ki je zakladal starodavni cesarski Rim z vodo iz gora. To je ozemlje, po katerem so korakale rimske legije in pozneje barbarske tolpe, ki so prihrule nad Rim. Sedaj pa je na Kampanji vse hitro in mirno.

Le majhni kosi zemlje krog nadalje raztresenih farm so obdelani. Preko teh kosov pa se stezajo obširni pašniki, kjer se pasejo voli, bivoli, ovce in konji. Med temi živalmi je ovca ona, ki se najbolj oddalji od staje. Pase se tekom jeseni in zime v nižini, a spomladi odidejo črede ovac v griče, kjer je bolj hladno ter trava bolj sveža.

Kdor je šel kdaj preko Kampanje, je brez dvoma zapazil v senci kakega starodavnega stolpa ali visoke pinje slikovito postavo pastirja v ovčjem kožuhi in velikim klobukom na glavi. Pogosto ga tudi lahko vidi človek opirajočega se na palico tako, da tvori trikot s palico in svojimi nogama. Na ta način počiva ter ob istem času tudi lahko nadzoruje svojo čredo.

Ti pastirji vodijo kaj enostavno življenje, ki se je komaj moglo iz-

Božič se približuje.

Še je čas, da Vaši v domovini dobijo

denarno darilo

koje ste jim namenili poslati, da se Vas na Sveti dan hvalečnih src spominjajo.

Pošiljatve se kopičijo in tudi pošte so preobložene z delom, zato Vam priporočamo, da nam Vaše naročilo čimprej pošljete. Kajti, kdor prej pride, ta prej melje.

Z našimi cenami in poštebno boste gotovo zadovoljni.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York

Glavno zastopstvo: JADRANSKE BANKE.

Kretanje parnikov - Shipping News

8 decembra:	Yorck, Bremen.	20 decembra:	Seydlitz, Bremen.
9 decembra:	Tuscania, Dubrovnik in Trst.	21 decembra:	Antonia, Cherbourg in Hamburg.
10 decembra:	Homerio, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; America, Genoa.	22 decembra:	Rydam, Boulogne.
11 decembra:	Roussillon, Havre.	23 decembra:	Colombo, Genoa.
12 decembra:	Berengaria, Cherbourg.	24 decembra:	La Savole, Havre; Olympic, Cherbourg.
13 decembra:	Paris, Havre.	25 decembra:	Berengaria, Cherbourg.
14 decembra:	Majestic, Cherbourg.	26 decembra:	Argentina, Trst.
15 decembra:	Mauritania, Cherbourg.		

premeniti od pravadnih časov. — Njih bivališča so majhne koče, pokrite s slamo ter obdane od zgrajenega prostora, v katerega prizenejo zvečer svoje ovce. Kadar se napoti čreda v kak drugi kraj, podre pastir svojo kočjo ter vzame s seboj posodo za moljenje in izdelovanje sira.

Zgodaj zjutraj odide pastir s svojo čedo na dolgo potovanje, ki traja do večera. Nato pomolze ovce ter zlije mleko naravnost v velike posode, visečo nad ognjem. Na ta način izdeluje dve vrsti sira, radi katerih slovi Kampanja, namreč "pecorino" in "ricotta."

Življenje pastirja v Kampanji je skrajno samotno, kajti poteče mu brez vsake človeške družbe, z izjemo par sosednih pastirjev, s katerimi se sestane.

STAN IN HRANO SE DOBI v prvovrstnem Boardinghouseu z novo opravo. Kdor išče kaj takega naj se oglasi. — Mrs. M. Poje, 561 W. 143. St., Ap. 54, New York (2-5-12).

MAZANILLO IN PRIPOROČILO. Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ, kateri je pooblaščen nabirati naročnike za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

RAVNOKAR JE IZŠLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.— SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

RABIM 20 MOŽ za lagre rezati. Plača \$5.00 do \$2.50 na dan, hrana in stanovanje prosto, ali po \$2.00 od 1000 čevljev. Dobra angleška hrana — Hubert Mihic, Alexander, Upshur Co., W. Va (1,4,6-12)

OGLASI NAJ SE EGON TERGLAN, doma iz Gorice. Stanovan je na Jamaica in Drew Ave, Woodhaven, L. I. Išče ga sestra Oglasi naj se pri upravniku Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York. (1,4-12)

Rojaki, izrežite ta oglas!

NAROČILO.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street, New York

Priloženo dobite 50 centov, za katere mi pošljite glavni roman Berte pl. Suttnerjeve "STRAHOTE VOJNE", (Doli z orožjem).

Ime

Naslov

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....